

NOWINY CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK NIEZALEŻNY DLA WSZYSTKICH

WARUNKI PRENUMERATY: Z odnośnieniem do domu 2.— zł. miesięcznie CENY OGŁOSZEŃ: Przed tekstem 40 gr., w tekście 30 gr., za tekstem 20 gr. mm. Zagraniczne 50 proc. drożej. Układ 5-szpaltowy. — Drobne ogłoszenia 5 gr. wyraz.	Cena egzemplarza 5 groszy
Redakcja i Administracja: ul. Najświętszej Marji Panny Nr 23. — Telefon Nr 3-15. — Administracja czynna cały dzień.	
Redaktor i Wydawca: I. SIEMIATYCKI — — — — — Nakładem Zrzeszenia Bezrob. Pracowników Drukarskich.	

Walki polityczne w Niemczech. Bomby cuchnące, krzesła, pałki...

(Telefonem od naszego korespondenta).

Berlin, 20. 4.
Późnym wieczorem doszło wczoraj w Berlinie do poważnych starć między komunistami a policją.
W Lustgarten zebrani przed byłym pałacem cesarskim komuniści rozwinięli sztandary i transparenty z napisami o treści antypaństwowej. Policja rozprędziła tłum pałkami gumowymi.
Okolo 200 osób aresztowano. Starcia powtórzyły się w różnych punktach miasta.
Jednocześnie na zgromadzeniu wyborczym partji państwowej, na którym przemawiał by-

minister Reinhold, hitlerowcy rzucili bombę cuchnącą, wywołując panikę wśród zebranych.
Między bojowcami narodowo-socjalistycznymi a członkami Reichsbanneru wywiązała się walka, w czasie której rzucono krzesłami.

Stany Zjednoczone grożą wojną celną państwowom Europy i Ameryki Południowej

Waszyngton, 20. 4.
Departament stanu przygotowuje w porozumieniu z ministertwem handlu noty do szeregu krajów europejskich i Ameryki łacińskiej, w których to notach zapowie ustanowienie

przez St. Zjednoczone odwetowych cel w odpowiedzi na cła wyjątkowe, stosowane przez te kraje do towarów amerykańskich.
Noty takie mają być przedewszystkiem wystosowane do

Francji i Hiszpanji, a następnie do Niemiec, Austrii, a szczególnie do Argentyny. Wobec naprężenia stosunków handlowych francusko - amerykańskich, koła urzędowe St. Zjednoczonych liczą się z wybuchem wojny celnej.
Departament stanu zestawil listę 150 gatunków towarów amerykańskich, które są obłożone we Francji specjalnymi cłami.

Groźny pożar w Łodzi.

Łódź, 20. 4.
Dziś w nocy wybuchł groźny pożar w domu przy ul. 11-go Listopada. Pożar powstał w oficynie na 4 piętrze w mieszkaniu Solarza, trudniącego się wyrobem torebek papierowych. Spłonęły dwa mieszkania na IV piętrze, dach oraz część dachu sąsiedniego domu. W mieszkaniu Solarza, żona właściciela mieszkania, pod wpływem strachu wczolgała się pod łóżko i tam się udusiła. Pozatem częściowemu zaccadzeniu uległ mieszkaniec domu oraz dwóch strażaków.

B. P.

ALFRED IMICH

zmarł śmiercią tragiczną w wieku lat 36

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 22 kwietnia, o godz. 2-iej popoł. z domu przy ul. Panny Marji 16. o czym zawiadamiają zrozpaczeni

Rodzice, Bracia, Bratowa.

Francuski minister wojny

o rozbrojeniu powszechnem.
Paryż, 20. 4.
Na zjeździe korsykańskich b. uczestników wojny w Ajaccio, min. Pierri zabrał głos w sprawie rozbrojenia:

— Francja, — oświadczył minister — zrobiła w dziedzinie wojskowej to tylko, co jest niezbędne dla obrony jej granic. Co do rozbrojenia powszechnego, to stanowisko nasze jest wyraźne. Na czoło wszelkich zagadnień wysuwamy kwestję bezpieczeństwa.

Powstanie Kurdów

Paryż 20. 4.
Donoszą o energicznym udziale angielskich samolotów wojskowych w Kurdystanie.
Samoloty rządu Iraku runęły na ziemię, lotnicy ponieśli śmierć na miejscu.

Wojna sowiecko-japońska wisi w powietrzu.

Londyn 20. 4.
Strajk powszechny, który objął kolej wschodnio-chińską w Mandżarii, poczyną grozić tragicznymi konsekwencjami. Strajk

ten jest skierowany przeciwko władzom japońskim, które ostatnio w stosunku do pracowników dyrekcji kolejowej zastosowały szereg represyj.

Represje te były zastosowane wskutek tego, że Japończycy podejrzewają agentów rządu sowieckiego o ostatnie zamachy na obiekty kolejowe oraz na japoński pociąg wojskowy pod Charbinem.

Bolszewicy natomiast usiłują dowieść, że represje te są jeszcze jedną prowokacją Japonji, która dąży do zmilitaryzowania kolei wschodnio-chińskiej.

W odpowiedzi na strajk kolejowy władze japońskie aresztowały wczoraj 46-ciu sowieckich inżynierów i urzędników. Śledztwo wykazało, że niektórzy z nich przynajmniej się do organizowania zamachu.

Na miejsce aresztowanych urzędników sowieckich władze japońskie powołują emigrantów rosyjskich.

Tego rodzaju polityka stanowi ciężki cios dla Sowietów na Dalekim Wschodzie.

W sowieckim garnizonie we Władywostoku ogłoszono wczoraj stan pogotowia wojennego.

Na granicy sowieckiej daje się zauważyć silny ruch oddziałów kawalerji i piechoty, obsadzających pograniczne miejscowości. Prawie równocześnie sztab japoński koncentruje energicznie wojska w rejonie Czien-Tao.

Miejscowość ta leży o 100 km. od Władywostoku.

Dalsze transporty z wojskiem japońskim znajdują się w drodze. Ta ożywiona działalność obydwu armji wzbudza powszechne zaniepokojenie i grozi już otwartym konfliktem wojennym, który w tej sytuacji może wybuchnąć od lada iskry.

1 maja w Moskwie pod znakiem propagandy wojennej.

Moskwa 20. 4.
Tegoroczny obchód 1-go maja w Związku sowieckim przypuszczalnie wobec rozwoju wypadków na Dalekim Wschodzie ma mieć charakter wybitnie militarny, nastawiony na propagandę obrony Z. S. R. R.

W defiladzie na czerwonym placu w Moskwie weźmie wedle doniesień Rosty udział kilka tysięcy zmobilizowanych komсомolców. Ponadto przewidywana jest usilna akcja agitacyjna wśród czerwonej armji i organizacji pionierskich, poczynawszy od dnia 20 kwietnia.

Pogłoski o obniżce płac urzędników?

Rozeszły się wczoraj pogłoski, że z dniem 1 maja nastąpić ma obniżka 10-procentowa płac urzędniczych, urzędników wyższych stopni od 1 do 7 wł.

Pożyczka japońska na cele wojenne.

Tokjo, 20. 4.
Minister wojny prowadzi rokowania ze skarbem w sprawie pożyczki w wysokości 205 milj. jenów na pokrycie wydatków akcji wojskowej w Szanghaju i Mandżurji w okresie od czerwca 1932 r. do marca 1933 r.

Katastrofa na dworcu lwowskim.

Lwów, 20. 4.
Na gł. dworcu w Lwowie pociąg towarowy, zdążający w kierunku dworca, po chwilowym zatrzymaniu się przed stacją, w chwili ruszenia zerwał się na dwie części. 18 wagonów wraz z lokomotywą odjechało, a wślad za niemi ruszyły oderwane wagony. Gdy pociąg stanął na dworcu, druga jego część wpadła. Skutkiem tego 5 wagonów wyskoczyło z szyn i uległo uszkodzeniu.

Wyrok śmierci na sprawcę napadu na Kasę kolejową.

Łódź, 20. 4.
W dniu dzisiejszym przed Sądem Okręgowym w Łodzi odbyła się doraźna rozprawa przeciwko sprawcy napadu na kasę kolejową na dworcu Łódź Kaliska 31-letniemu Władysławowi Mendreckiemu.
Sąd wydał wyrok skazujący Mendreckiego na karę śmierci przez powieszenie.
Obrona odwołała się do łaski P. Prezydenta Rzplitej.

Obfity połów straży granicznej

Katowice, 20. 4.
Śląska straż graniczna w ciągu marca przytrzymała na przemycaniu towarów z Niemiec do Polski około 700 osób.
Wartość przemyconego i skonfiskowanego towaru wynosiła zł. 150,000.
Po sklepach zakwestjonowano rachunki nieostemplowane na sumę około pół miliona złotych.

Burzliwy wiec w Berlinie

Aresztowanie 170-ciu demonstrantów.

Berlin, 20. 4.
Akcja rządu pruskiego, zmierzająca do zlikwidowania komunizmu, przybiera wielkie rozmiary.
Aresztowano przywódcę spartakusowców z roku 1918 oraz wybitnego komunistę z Frankfurtu nad Menem, który wbrew zakazowi władz bawił w Berlinie.

Komuniści zorganizowali wczoraj wiec w berlińskim Lustgartenie. Po wiecu urządzili kilka pochodów, które rozprędziła policja. Aresztowano 170 osób.

Koncentracja wojsk japońskich

Moskwa, 20. 4.
Według chińskiego komunikatu oficjalnego w okolicy Szanghaju zauważono silną koncentrację wojsk japońskich, których liczebność ma sięgać 90 tysięcy ludzi.
Według komunikatu ma to wskazywać na wznowienie działań wojennych.

Co piszą inni?

Sowiety — Japonia.

„Głos Narodu” zastanawia się nad stosunkiem Sowietów do Japonji i powiada:

„W stosunku do armji japońskiej nadzieje na jej wewnętrzny

LEON BAŁABANOW

...Non ounis mortuus es

... I nie stało Cię, Leonie Bałabanow!

... Ni stąd, ni zowąd odszedłeś. Osierociłeś. Zostawiłeś samych. Bez krzepiących słów otuchy, bez tego pięknego, dobrego spojrzenia Twoich biednych, mgłą przysłoniętych oczu. Bez tego Twojego, Twojego uśmiechu, w którym się dusza Twoja cała, dusza Twoja wielka wypowiedała...

Brak nam Ciebie, Leonie Bałabanow, och, jak brak!

... Trudno się oswoić, tak ogromnie trudno...

Zda się lada moment, ukazesz się wśród nas w rozpiętym okryciu, z cudownie przekrzywionym krawatem i z tą kochaną kępą niesfornych włosów; i stanie się to, co zawsze się stawało, gdy Ty między nas wchodziłeś.

Jaśniej się wokół robi. Słoneczniej. Radośniej. Utają się gdzieś, znikną troski i bóle codzienności...

... I jakżeż się tu pogodzić z Twym odejściem?...

Wszak niemal jedyne to były dla nas chwile, w których wyzawało się w każdym nienazwane uczucie (tłamszone kiedyś indziej z jakąś straceńczą pasją), gdyś Ty promieniował na krąg cały swem biednym a przebogatem sercem, którego promienie i blaski w hojności niewysłowionej — skarb Twój największy! — rozrzutnie sypałeś wokół niczem djamentowe skry...

Przez pryzmat swej niespożytej wiary i optymizmu na wszystko patrzył — i z tych wyżyn po-błażaniem niezrozumiałem darczył każdego, choćbyś najboleśniej odeń doznał krzywdy. Znieść tylko nie mogłeś obłądy, zakłamania, snobizmu, w jakiejkolwiek się one wyrażały postaci; tym bój wydałeś nieubłagany i w szrankiś wstępował; miało nas, cośmy równie widzieli i rozumieli zło, lecz nazbyt byliśmy mali, by stawić czoło i kłam zadać temu, co niegodne.

... Pomocą był w potrzebę przyjaciół Twym — a przyjaciół Twoich imię: **człowiek**.

... Głód brata — człowieka przed swoim zaspokoileś...

... Ból brata — człowieka Tobie doskwierał, pókiś go nie ukoił...

... Brata — człowieka radość Tobie weselem była.

... Odświęcam słowem świętość (Jak małe i błahe jest słowo!)

Ale Cię chciałem, ale Cię musiałem pożegnać, Leonie Bałabanow!...

To mi i wybacz, że — człowiek mizerny — mówię do Ciebie i mówię o Tobie — **genjusz u uczucia**. Królował w Tobie Bóg przeogromnie — jeśli Bogiem zwać Dobro najwyższe i najwyższe Piękno Ducha...

... A dziś Cię nie stało, Leonie Bałabanow!

... A dziś Cię nie stało, cudowne serce!

... A tu tyle bólu i niedoli... A tu głód, choroby, nędze... A tu ludzie, pomocy łaknący...

A Ciebie nie stało!! **J.S.**

rozkład są bardzo nikle. Patriotyzm Japończyków, zdecydowanych na wszystko w obronie ojczyzny, jest stale brany pod uwagę przez sowieckich wodzów i polityków. Stąd pochodzi obawa wojny z Japonją, tem więcej, że na entuzjazm armji czerwonej, złożonej przeważnie z włościan, także zbytnio liczyć nie można.

Niewykorzystany przywilej.

Pod adresem opozycji pisze „Gazeta Polska” pod wyższym tytułem:

Opozycja w Polsce, niegdyś endecka, dziś już cała, — stanowisko swoje wobec rządu i jego poczynania oraz prognozy na przyszłość opiera przede wszystkim na plotce, w najlepszym zaś razie na rozwiązywaniu rebusów personalnych.

Ku zgodnemu oburzeniu obojga opozycji oświadczyliśmy niedawno, że ma ona swój obowiązek do spełnienia, że krytyka posunięć rządowych jest tym właśnie obowiązkiem. Ale żeby wiedzieć, czemu i w imię czego się przeciwstawia — trzeba wiedzieć, czego samemu się chce. Kto ma krytykować — musi posiadać własne pozytywne stanowisko;

kto go nie ma — ten może tylko plotkować.

Pytamy panów z „Gazety Warszawskiej”, czy zdaniem ich forsowanie eksportu w obecnej sytuacji jest potrzebne, czy też nie? Czy węgiel stanowi taką pozycję w eksporcie, której można się wyrzec bez szkody? Czy „prywatni” producenci potrafili się dogadać i zorganizować fundusz eksportowy, czy też nie potrafili? Czy wkroczenie rządu jest nieodzowne tam, gdzie rozbieżność poszczególnych interesów prywatnych może załamać linię gospodarczą, prowadzoną od lat kosztem ofiar ze strony państwa (taryfy), ostatnio zaś kosztem ofiar ze strony robotników (zniżka płac)? Coby robili w tej sytuacji panowie z „Gazety Warszawskiej”? Czy — w myśl „antytetyzmu” — nie robiliby nic? Czy w myśl hasła „przyszłość polska leży na morzu” robiliby mniej więcej to samo, co my?

Pytamy panów z „Robotnika” — czy równowaga budżetu jest potrzebna, czy nie? A dalej, czy utrzymanie równowagi budżetowej byłoby możliwe bez zniżki wydatków personalnych, co „Robotnik” nazywa „odebraniem praw nabytych pracownikom państwowym”? Czy konkurencyjność przemysłu polskiego jest warunkiem istnienia tego przemysłu, czy nie? Czy można dojść do tej konkurencyjności, jeśliby uznać za „tabu” tę część kosztów, jaką stanowią płace i ubezpieczenia?

Musimy ze smutkiem tedy raz jeszcze stwierdzić, że jednego przywileju, jaki jej w Polsce pozostał, — przywileju krytyki opozycja także w sposób uczciwy wykorzystać nie może.

Dom mieszkalny pastwą płomieni.

Dnia 15.4. b. r. o godzinie 17,30, wskutek wadliwej budowy komina w domu Jana Pawłowskiego, we wsi i gminie Korzeczek, pow. kieleckiego powstał pożar, który zniszczył cały dom mieszkalny drewniany, 5 metrów ziemiaków i część sprzętów domowych. Straty spowodowane przez pożar wynoszą 1000 zł.

Zwłoki samobójcy w lesie pod Kłobuckiem.

W dniu 17 b. m. w lesie Zakrzewskim, obok Kłobucka, znaleziono trupa Józefa Bobrowskiego, l. 51, zam. w Kłobucku. Jak stwierdzono, Bobrowski popełnił samobójstwo przez poderżnięcie nożem gardła. Dochodzenie w toku.

Nowaczyński o „Tajnym Detektywie”

W „Gazecie Warsz.” pisze Adolf Nowaczyński pod tytułem „Krwawe błoto”.

W Polsce zjednoczonej i niepodległej wychodzi od roku tygodnik p. t.: „Tajny Detektyw”.

Poszczególne numery kosztuje stosunkowo mało groszy i dzięki taniości przystępny jest i dla „maluczkich”. To też i maluczy dosłownie, to jest dzieci, chłopcy, i dziewczynki, gimnazjaści, uczniacy, biorą tę ohydę do ręki. Nie trzydzieści srebrników Judaszowych, ale tyleż miedzianych groszy to kosztuje.

Czytuje to i spauperyzowana inteligencja. Drobnymi kanalikami to błoto krwawe z pod Wawelu, z tak zwanej „Psiej Górki”, rozplywa się po całej Polsce i idzie na Polesie, i na Pomorze, do Litwinów i do Orawian, do Łemków i do Kaszubów. Duchowy pokarm najtańszy. Manna dla tłumów tak tania, jak owsiane płatki, Inne tygodniki kosztują złotego, ten najmniej, najprzystępniejszy, bo się pono kalkuluje. Nieszczerne najmity z tego przedsiębiorstwa twierdzą nie bez melancholji, że tej ohydy bije się do dwóch kroć sto tysięcy, że dzięki temu krwawemu błotowi utrzymują się inne perjuryki tegoż gesztetu, dzięki temu i dzięki ordynarnie opozycyjnym „Wróblom”.

Ekspansja ohydy doszła do tego, że idą już paczki z krwawym błotem do Polonii amerykańskiej, do naszych robociarzy we Francji, do Niemiec, by tam działać edukacyjnie i pedagogicznie i powiększać wśród bezrobotnych ilość jednostek przestępczych i zbrodniczych. W naszej emigracji robotniczej we Francji ilość jednostek wykolejonych i zdegenerowanych bywała już dość wielka i dała pretekst do stworzenia stałej rubryki kronikarskiej les bandits polonais. Jeżeli tam zacznie iść w większych ilościach krakowski „Detektyw”, cyfra tych bandits polonais stanowczo nie

spadnie. Przecież już mieliśmy dowód, że amatorska banda gangsterów w Gdyni „Biała Ręka”, jak to poświadczył „Pat”, powoływała się w śledztwie pierwiastkowem na „dokszałcające” „kursa” lektury krakowskiego „Detektywa”.

Ogłoszone świeżo cyfry Głównego Urzędu Statystycznego wykazują znowu potworny wzrost przestępczości w Polsce za rok 1931.

350.000 kradzieży.

39.730 kradzieży z włamaniem.

1.596 fałszerstw pieniędzy.

1.502 mordów i zabójstw.

1.237 wykroczeń seksualnych.

1.309 rozbojów i rabunków.

Zapytujemy teraz władze administracyjne, naszych jurystów, socjologów, psychiatrów, psychokryminologów czy ta fenomenalna, niebywała imponująca popularność tygodnika krakowskiego „Detektywa” według ich opinii jako kompetentnych czynników wpływa na wzrost przestępczości, czy nie wpływa?

Zwracamy uwagę na ilość i bogactwo ilustracji w tem najpoczytniejszym w dzisiejszej Polsce piśmie, które osiągnęło rekord ilości drukowanych egzemplarzy. Na reprodukowaniu w wielkim formacie narzędzi zbrodni: siekiery młotka, „wiecznego pióra jako narzędzia mordu”. Czy wpływają na wzrost przestępstw w Polsce (crime wave) takie tytuły, jak:

śmiałe oszustwo, sprytny napad, nowe metody, nowe tricki, uczciwy zbrodniarz, jak się ukartowało alibi?

Według naszego przekonania, to nie są tytuły odstraszające. To są tytuły apetytne, neutralne, obiektywne. I tak tytuły, jak artykuły, opisy gromadzenia szczegółów intrygujących, rozciekawiających, rozpalających imaginację wytwarzają zwolna, systematycznie i konsekwentnie atmosferę psychiczną osławiania ze

zbrodnią, przyzwyczajania do zbrodni, prezentowania jej jako taki sam produkt socjalnego układu dzisiejszego, jak każdy inny.

Z tego też powodu twierdzimy nie tylko to, że podobny organ, jak krakowski „Detektyw” jest współczynnikiem wzrostu przestępczości w Polsce, ale nadto jeszcze dalej, że krakowski „Detektyw” przygotowuje kadry ewentualne dla przyszłych czerezwyczałek, edukuje materiał ludzki, który w krytycznych czasach przełomowych zabierze się do l'action directe.

Wiadomości z Województwa.

Nieostrożny cyklista.

Dnia 17 b. m. o godz. 14,30 Kwiecińska Kleora, zam. w Kielcach na przedmieściu Cegielnia Nr. 2 dom własny, zameldowała w Komisariacie P.P. m. Kielce, że w dniu 17 b. m. syn jej Tadeusz, lat 15, gdy jechał na rowerze ul. Legionów przy zbiegu ulicy Chęcińskiej wpadł z rowerem pod furmankę zaprzęzoną w jednego konia, którą powoził Bolesław Gajek, lat 16 mieszkający wsi Jaworzna, gm. Piekoszów, pow. kieleckiego, przyczem został ugodzony dyszlem w piersi tak silnie, że spadł z roweru. Wymienionego w stanie ciężkim przewieziono do szpitala Sw. Aleksandra w Kielcach, gdzie lekarz stwierdził pęknięcie podstawy czaszki. Gajek został zatrzymany.

Węgiel kradną.

Korycki Wincenty, zamieszkały w Kielcach przy ul. Częstochowskiej nr. 58, zameldował, że w nocy z 16 na 17 b. m. nieznaną sprawcą zapomocą ukręcenia kłódki z komórki skradł około 50 kg. węgla kamiennego, wartości 3 zł.

„Warjat” kielecki.

Codziennie rano Chmurzyński spiesznie biegł na rynek, a tam na rogu Leśnej i Małej obok Magistratu, padał na twarz i kolana przed kolumną stylowych Sukiennic, nad którą wryty w marmurze lśnił na królewskim purpurowym tle srebrnopióry Orzeł Biały.

Mówiono, że jedyne to w miejscu publicznym godło państwowości polskiej pozostało dzięki wyjątkowej wspaniałości cara Aleksandra, który przejeżdżając przez Kielce na kongres Wiedeński, nagle zachorował i zatrzymał się w owym domu. Oto gościnny gospodarz, kiedy wszyscy medycy potracili głowy, podał mu kielich niezwykle starego węgryzyna i car poczuł się lepiej, a odjeżdżając w dalszą drogę, dziękował za cudotwórczy trunek i oświadczył,

że chce się wywdzięczyć, chętnie zadość czyniąc każdej zgłoszonej mu prośbie. Uradowany gospodarz bez namysłu poprosił o nienaruszalność Orła tego, na co z niemym przekąsem raczył zgodzić się wielki władca zwycięskiej Wszechrosji.

Tu tylko, przed tym symbolem narodowego szlachectwa jak przed sanktuarjum, Chmurzyński zdejmował swój dziurawy kapelusz, klękał, składał dłonie, wznosił w górę błyszczące zapadnięte oczy i modlił się głośno. Ręce mu drżały, sine wargi się trzęsły, falowała pierś, głos łkał błagalnie, a rozwiany siwy włos na głowie perlił się kropkami potu wzamian łez, których już oczy starcze wysączyć nie mogły.

Jak w cudowny obraz wpa-trzony Chmurzyński błagał:

3)

„Zmiłuj się, Boże Piastów, Jagiellonów, i Ty, Częstochowska Maryjo i Ty, Ostrobramska Pannienko, nad Polskim Narodem! Wybacz mu błędy i winy, okupione już hańbą i krzywdą niewoli, zmyte krwią powstańcą, łzami siostr i matek naszych. Spójrz na zbolełe serca, zważ na rozpacz naszą, na dzieci te małe, co już od kolebki moskwi-czeją przeciw wierze Twej świętej, przeciw prochom ojców i dziadów naszych, przeciw słońcu i sprawiedliwości! O insurrekcję się modlę, o rewolucję, o godzinę bitwy wielkiej a ostatniej, o pioruny egipskie, o morowe powietrze, o węże jadowite, o wszy zarazne, o wszystko, co zważyć, zatruć, zniszczyć gada moskiewskiego może! Pozwólcie mi, święci Patronowie polscy, dożyć chwili triumfu i choć raz jeden przed skonem spojrzeć na wolną Ojczyznę moją! O ty, skowany Orle Biały, rozczepierzysz skrzydła jeszcze, rozwinięz królewskie loty swo-

je, zaszumis nad całą Polską, tysiącem sztandarów zatrzepoczesz mocarnie, wzleczysz wysoko i jako jedyny nieśmiertelny wódz, powiedzisz na bóg zwycięski starce i dzieci, matki i córę, powiedzisz wszystko, co polskiem się zowie i zwyciężysz!.. zwyciężysz jak Chrystus, jak Nieśmiertelność, jak Bóg, jak Prawda!”

Tu Chmurzyński chylił głowę, bił się w piersi, całował ziemię i długo, długo leżał nieruchomy, aż upalne słońce lub twardy mróz zmuszał go przerwać tę drugą — niemą modlitwę.

Jak pielgrzym pokrzepiony na duchu, Chmurzyński zrywał się póżniej, chwycił kij i szybko szedł naprzód z zamglonemi oczyma. Szedł jak widmo, grożąc laską, to potrącając ciekawe dzieciaki, gdy mu się nawijały pod nogi.

(d. c. n.)

KRONIKA.

KALENDARZYK

Kwiecień
22

Dziś: Sotera
Jutro: Wojciecha
Wsch. słońca o g. 4.30
Zachód słońca o 18.40
Dług. dnia g. 15.10

Nocne dyżury aptek.

W nocy z czwartku na piątek dyżurują apteki:
2 Aleja, — Ost. Grosz.

Komunikat Komitetu obchodu święta 3-go Maja

W związku z wysłaniem adresów hołdowniczych do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Marszałka Piłsudskiego na dzień 3-go Maja Komitet Obchodu Konstytucji 3-go Maja zawiadamia, że organizacje i stowarzyszenia, które życzą sobie złożyć podpisy pod adresem, mogą zgłaszać swój udział w sekretariacie Szkoły Rzem.-Przemysł. ul. Aleja Wolności nr. 17, tel. 6.65, w godzinach urzędowych i u kpt. Studenckiego w P. K. U., ulica Gen. Dąbrowskiego, o godz. 12 do 14 (tel. 78) do dnia 26 kwietnia br.

Za podpisy na adresach Komitet pobiera od poszczególnych organizacji 5 zł.

Imre Ungar w Częstochowie

Imre Ungar, sławny pianista, laureat konkursu chopinowskiego w Warszawie, wystąpi dnia 2 maja r. b. z wielkim recitałem fortepianowym w sali Grand-Kina w Częstochowie.

Jak się dowiadujemy, wczoraj wieczorem odbył się w Warszawie ślub laureata konkursu chopinowskiego Imre Ungara z mieszkanką Budapesztu, p. Ileną Gellery, również pianistką.

3000 Częstochowian w Paryżu

założyło związek
wzajemnej pomocy.
Bal częstochowian

W Paryżu mieszka aż 3000 częstochowian; są to przeważnie pracownicy igły.

Że powodzi im się nieźle świadczy chociażby zaproszenie, jakie rozesłali z okazji balu Sylwestrowego.

Leży przed nami karta zaproszeniowa.

„Société de Secours Mutuels de Czenstochowa, déclarée sous № 3369” — Związek Wzajemnej Pomocy Częstochowian, zalegalizowany pod № 3369, mieszczący się przy Braserie Gruber I, zaprasza na „Grand Bal de Nuit” (Wielki bal nocy) w salonach Victora Hugo przy ulicy Saint-Dider № 46. 2 wielkie orkiestry Jazz Band. Wstęp 12 franków.

Jak się dowiadujemy, częstochowianie zarabiają w Paryżu wcale nieźle i wzajemnie się wspomagają.

Statystyka chorób i zgonów w Częstochowie.

W tygodniu od 10—16 b. m. miejski Wydział Zdrowia skonstatował 10 wypadków zasłabnięć na choroby zapal. opon mózgowych 1, odrę 1, gruźlicę pal. opon mózgowych 1, odrę 1, gruźlicę płuc 1, płonice 3, dur brzuszny 1.

W tymże tygodniu zmarło w naszym mieście 36 osób, w tym chrześcijan 26, żydów 10.

Uroczystości jubileuszowe Towarzystwa Krajoznawcz.

W dniach od 1 do 3 maja b. r. odbędą się w Warszawie uroczystości z okazji 25-lecia istnienia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Dźwiękowy Teatr „ODEON”

ZBIEG...

Francuskiego Kodeksu Karnego. — W rolach głównych — **Franceska Bertini, Rudolf Klein Rogge, S. Vernon**

NAD PROGRAM: Zbiór sensac. faktów z całego świata oraz najnowsza humoreska kreskowa Fleischera.
Szczegóły w afiszach. Ceny miejsc od 70 gr.

Od dziś i dni następnych

Nowy, wielki, kryminalno-erotyczny film produkcji francuskiej! — p. t.

potężny dramat
życiowy, osnuty
na tle art. 68

Zapowiedzi ślubne w gazetach.

W związku z zawieraniem na terenie Górnego Śląska ślubów cywilnych przez osoby, pochodzące z innych dzielnic Polski, ministerstwo spraw wewnętrznych wysłało okólnik do urzędów stanu cywilnego na Górnym Śląsku, aby śluby zawierane na Śląsku, poprzedzane były przez zapowiedzi w gazetach. Zapowiedź o ślubie ukazać się powinna w piśmie poczytnym i to w tej miejscowości, gdzie osoba ta zamieszkuje. Ktoś np. pochodzący z Sosnowca, gdy chce wziąć ślub w Katowicach, musi ogłosić zapowiedź ślubu w gazecie sosnowieckiej.

REPERTUAR teatru i kin

Dźwiękowy Teatr „Odeon”

Od dziś i dni następnych: potężny dramat życiowy p. t. „Zbieg”. W rol. gł.: Bertini, Rogge i Suzy Vernon.
Nad program: Dodatki dźwiękowe Foxa.
W środę 21 o 3-ej, w czwartek i piątek o 12 w południe dramat produkcji francuskiej „Igranie z miłością”.

Dźwiękowe „Grand - Kino”.
Od piątku i dni następnych — wspaniały film dźwiękowy „Rezygnacja”. Nad program: przegląd dźwiękowy.

Kino „Panorama”.
od wtorku 19 do niedzieli 24 Superfilm świata! — „Głos sumienia”. Dla dzieci do zwolone. Dla szkół niższe.

Dźwiękowe „Grand - Kino”

Od czwartku 21 kwietnia i dni następnych.
Największy sukces produkcji franchskiej według słynnej powieści **IRENY NIEMIROWSKIE**

DAWID GOLDER

w rol. gł. — **Harry Baur i Jackie Monnier**

NAD PROGRAM: dźwiękowy przegląd w ydarzeniach.

Ceny miejsc już od 70 gr. za krzesło! Łoże 1.20 i 1.50.

Pomoc rządu dla budownictwa drewnianego.

Po 100.000 złotych dla Częstochowy i Kielc.

W związku z wysuwana ostatecznie sprawą budownictwa drewnianego, „Iskra” dowiaduje się, że czynniki rządowe, podobnie, jak w r. ub., postanowiły udzielić akcji, rozwijanej w tym kierunku, wydatnego poparcia. Jednakże o ile w r. ub. akcja budowy domków drewnianych miała za zadanie dostarczenie jednoizbowych mieszkań warstwowi gospodarczo najsłabszym, o tyle fundusze, jakie Rząd zamierza uruchomić na budownictwo drewniane w r. b., mają na celu zapoczątkowanie pomocy dla racjonalnego budownictwa dom-

ków drewnianych dla ludności, mieszkającej na przedmieściach, względnie w okolicy podmiejskiej większych miast, która przy pomocy stosunkowo nieznacznej pomocy może budować na własny użytek małe domki.

Dotychczasowa praktyka wykazuje, że w okolicy podmiejskiej powstają małe domki, budowane niejednokrotnie bez żadnej pomocy kredytowej. Przy pewnym poparciu ruch ten rozwijałby się niewątpliwie bardzo wydatnie, dzięki czemu znalazłoby zatrudnienie rzesze bezrobotnych, a zapasy drewna, niszczone częstokroć w lasach — zbyt. Decyzja Rządu przeznacza na zapoczątkowanie akcji pomocy dla takiego budownictwa 4 miliony zł. poza szeregiem pewnych ulg specjalnych dla budownictwa drewnianego. Akcja kredytowa prowadzona będzie przez Bank Gosp. Krajowego.

Poszczególni kredytobiorcy będą mogli korzystać z kredytu B. G. K. w maksymalnej wysokości zł. 4.000 na jeden domek, przyczem budujący na parceli o obszarze ok. 100 m. kw., oraz małe mieszkania będą mieli pierwszeństwo w uzyskaniu kredytów. Poza kredytem gotówkowym będą mogli budujący korzystać na dogodnych warunkach z kredytu towarowego w tartakach państwowych, które na zamówienie mogą dostarczać gotowych elementów, względnie materiału budowlanego.

Kredyt przez tartaki państwowe będzie udzielany do wysokości 50 proc. wartości drzewa i winien być spłacony w połowie po upływie 7 i pół miesięcy od daty zamówienia,

przy dobrej kawie lub herbacie,
przy smacznych ciasteczkach
mile spędzisz chwilę
w cukierni ziemiańskiej, aleja 28.

Co się dzieje

z funduszami Z. U. P. U. ?!

Przez kilka dni obradowała w Warszawie Rada Zarządzająca Zakładu Ubezpieczeń Pracowników umysłowych!

Według złożonego sprawozdania fundusze ZUPU. znajdują się w tak katastrofalnym stanie, że za kilka miesięcy grozi całkowite ich wyczerpanie (!)

W rezultacie trzydniowych obrad uchwalono głosami delegatów pracowniczych przeciwko delegatom pracodawców utrzymanie 9-cio miesięcznego okresu korzystania z zasiłków, podwyższając jednocześnie t. zw. okres uprawniający do pobierania zasiłków. Stwierdzono również konieczność pewnego podwyższenia składek, nie określając jednak wysokości tej podwyżki.

Wkońcu uchwalono jednoznacznie zwrócić się do czynników rządowych z prośbą o przyjęcie z pomocą zagrożonemu funduszowi.

W związku z tą alarmującą wiadomością, wartoby zastanowić się nad całokształtem gospodarki Z. U. P. U.!

Jak wiadomo, fundusze Z.U.P.U. były bardzo poważnie zaangażowane w t. zw. akcję budowlaną!

Co przyczyniło się do obecnego stanu finansowego tej instytucji, która rozporządzała niedawno jeszcze tak wielkimi zasobami pieniężnymi?!

273.332 małżeństwa w Polsce w ciągu roku

W ciągu roku ubiegłego zawarto w Polsce ogółem 273.332 małżeństwa, co w porównaniu z rokiem 1930 stanowi zmniejszenie się liczby zawartych małżeństw o 27.098.

Największą liczbę małżeństw, mianowicie 26.034 zawarto w województwie łwowskim. Na drugim miejscu pod względem ilości małżeństw znajduje się województwo łódzkie — 24.710 małżeństw, dalej wojew. kielecki — 24.430, następnie warszawskie — 21.016 małżeństw. Najmniejszą ilość małżeństw mianowicie 8.647 zawarto w wojew. nowogrodzkiem.

W Warszawie liczba małżeństw zawartych w ciągu roku ubiegłego wynosi 10.255.

Za kradzież węgla.

Za kradzież węgla z pociągu w ilości 80 kg. policja spisała doniesienia na Gurbalę Władysława (Bór 6), Hadrysia Stefana (Górki 4), Struzika Mieczysława (Kręta 24) i Tkaczyka Franciszka (Twarda 17).

a reszta do września r. 1933. Łącznie kredyt gotówkowy wraz z towarowym nie może przekraczać 50 proc. kosztorysu budowy. Dla ułatwienia w budowie opracowano plany typowych domków, a cenę materiału drewnianego na domki typowe skalkulowały tartaki państwowe w sposób korzystny dla nabywców.

Akcja ta mająca charakter propagandowy będzie prowadzona w następujących miastach: Baranówce — 50 tys. zł., Borysław — 80 tys. zł., Chełm Lubelski — 60 tys. zł., Częstochowa — 100 tys. zł., Gdynia - miasto 250 — tys. zł., Gdynia - wybrzeże morskie — 100 tys. zł., Grodno — 50 tys. zł., Grudziądz — 100 tys. zł., Kielce — 100 tys. zł., Kołomyja — 60 tys. zł., Kraków — 150 tys. zł., Krosno — 50 tys. zł., Lublin — 80 tys. zł., Łódź wraz z okolicą podmiejską — 300 tys. zł., Nowórska — 30 tys. zł., Nowogródek — 60 tys. zł., Nowy Sącz — 40 tys. zł., Pabjanice — 40 tys. zł., Poznań wraz z okolicą podmiejską — 220 tys. zł., Przemyśl — 80 tys. zł., Puławy — 75 tys. zł., Radom — 40 tys. zł., Równe — 100 tys. zł., Stanisławów — 80 tys. zł., Skarżysko — 60 tys. zł., Szczakowa — 40 tys. zł., Tarnopol — 40 tys. zł., Tomaszów Mazowiecki — 50 tys. zł., Wieliczka — 25 tys. zł., Wilejka 40 tys. zł., Wilno — 150 tys. zł., Warszawa - miasto — 850 tys. zł., Warszawa - podmiejska — 200 tys. zł., Zawiercie — 60 tys. zł., Zdobuń — 50 tys. zł., Zgierz — 40 tys. zł.

Domy, place, majątki ziemskie, gospodarstwa większe i mniejsze okazynie do sprzedania w największym wyborze posiadają GRABOWSKI II Aleja 31.

Obuwie wszelkiego rodzaju męskie, damskie i dziecięce własnego wyrobu poleca firma Sz. NISKI (Narutowicza nr. 6). Przyjmuje się również obstalunki i reparacje — Ceny przystępne.

Zakład Bednarski

I-sza Aleja 9, przyjmuje zamówienia, skutecznie naprawia. Towar stale na składzie.

Farbiarnia chemiczna i Pralnia Bielizny p. f. „TECZA” Aleja Wolności 2 (obok kina „Odeon”) Przyjmuje się do farbowania i chemicznego czyszczenia wszelką garderobę męską, damską, dziecięcą, futra, koldry, portjery, kapy, dywany, oraz firanki do prania i naciągania, jak również suknie do plisowania. — Ceny zniżone.

Pracownia gorsetów, pasków leczniczych i biustonoszy „FRANCISZKA” Częstochowa, Piłsudskiego 11, (dawniej 9). — Przyjmuje wszelkie obstalunki i reperacje, oraz pranie gorsetów. — Ceny przystępne!

Sprzedaż towarów bławatnych oraz pracownia kolder watowych i puchowych L. Gittler, Częstochowa, ul. Piłsudskiego nr. 1. Posiada stale na składzie: koldry i podpinkę od najsłabszych do najwykwintniejszych.

POKÓJ umeblowany z całodziennym utrzymaniem dla 2-ch pań. — lub panów. Wiadomość: ul. Focha 39-41. Sklep spożywczy

Czytelnia „NOWOŚCI”

II Aleja 40 I p. front, wypożycza bez kaucji, ostatnie nowości beletrystyczne.

Wytwórnica trykotaży Z. Gliksmana w Częstochowie, ul. Berkę Josesewicza nr. 4 poleca: pullovery, swetry, rajtuzy, sukienki i ubrania dziecięce w wielkim wyborze. — Ceny przystępne. Przyjmuje zamówienia z własnej i powierzonych wełn.

Wieści ze świata!

Hektolitr śledzi za 80 groszy.

Tegoroczne połowy śledzi na zachodnich wybrzeżach Norwegii dały nienotowane dotąd wyniki. Cena śledzi wynosi wg. notowań giełdy w Oslo 50 ore, tj. około 80 gr. za hektolitr.

O zbycie całości połowu nie może być mowy.

Źródła ropy pod Lipskiem

Na podstawie dokonanych badań naukowych stwierdzono, że w okolicy Lipska mają się znajdować na przestrzeni 19 kilometrów i na głębokości około 450 metrów bogate źródła ropy naftowej i pokłady siarki.

Pamiętnik pruskiego nauczyciela

Zmarły już nauczyciel pruski Jan Haberle pozostawił po sobie bardzo ciekawe pamiętniki, które wydano obecnie drukiem.

Skrupulatny nauczyciel spisywał swoje życie dzień po dniu. Pedanterję swoją posunął do tego stopnia, że zapisywał ilość i jakość kar stosowanych wobec swoich uczniów.

Otóż okazało się, że Haberle rozdał swoim pupilom 211.327 uderzeń kijem 240 000 różg, 20.989 uderzeń linijką po palcach, 136.175 uderzeń mokrym gałganem do ścierania tablicy, 10.215 policzków i 111.800 pszytków w głowę.

Najzdrowsza i najmniej wioskowa

Najmniej wioskową i najzdrowszą razem wioską w Europie jest mała wioska w szwajcarskiej Waniegen.

W Waniegen mieszka kilkadziesiąt (47) osób. Połowa z nich przekroczyła już 80-ty rok życia, ale wszyscy są zdrowi i silni. Od kilku już lat nie było w tej wiosce wypadku zachorowania.

Z 2,5 dolarów miliardowy majątek ale po 500 latach

Dwóch obywateli amerykańskich założyło się o to, czy za 500 lat pozostanie jeszcze w Ameryce ta sama forma rządu.

Sam zakład przeprowadzony został na dość oryginalny sposób. Oto obaj Amerykanie założy-

li się o 2,5 dolara, które złożyli w banku na procent składany, cztery od sta.

Po pięciuset latach, w dniu podniesienia sumy wynosić ona będzie razem oczywiście z procentami przeszło dwa miljarde dolarów.

Krzyże z IX wieku

W prastarej dzielnicy chińskiej koło Sze-Cze-Sen znaleziono niedawno krzyże z napisami syryjskimi, pochodzące prawdopodobnie z dziewiątego wieku.

Na krzyżach widnieją napisy tej treści:

— Spoglądajcie na krzyż i opierajcie się na nim, krzyż przynosi życie.

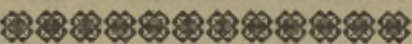
Mały chłopiec ratuje 300 kolegów z pożaru.

W pewnej szkółce, w angielskiej miejscowości Bucks odbywała się właśnie lekcja, gdy jeden z malców wstał i rzekł spo-

kojnie: „Proszę pani, zdaje mi się, że się pali”. Temi słowami mały uratował 300 swoich kolegów, których można było w zupełnym bezpieczeństwie wyprowadzić z płonącego gmachu, jeszcze przed przybyciem straży pożarnej.

Sześćdziesięciu inżynierów rozstrzelanych w Rosji sowieckiej

Z Moskwy nadchodzi wiadomość, że rozstrzelano tam 60 inżynierów, którzy współpracowali przy budowie kolei przez Turkestan i Syberję. Zostali oni oskarżeni o sabotaż i skazani na karę śmierci. Wyrok natychmiast wykonano.

Popierajmy przemysł krajowy.

Poradzili sobie.

Podstęp zakochanej pary.

Historja, którą obecnie obszernie omawiają pisma włoskie, jest niezwykle romantyczna i mogłaby stać się tematem sensacyjnego scenariusza filmowego.

Bohaterami tej historii są 30-letni oficer włoski Kamil Berneli i 18-letnia hrabianka Luiza Mantegazza, należąca do starożytnej arystokratycznej rodziny medjołańskiej.

Miedzy młodymi nawiązały się nicoi gorącego i niezwykle uczucia. Ale gdy oficer zaczął starać się oficjalnie o rękę hrabianki, otrzymał stanowczą odmowę rodziców, jako plebejusz, nie pochodzący z rodziny arystokratycznej. Młodzi byli zrozpaczeni. Oficer jednak nie dał za wygrane i wpadł na pomysł, trochę może brutalny, lecz — jak się okazało — niezawodny. Mianowicie uwiózł hrabiankę za jej zgodą i ukrył ją na wsi w domu swego serdecznego przyjaciela.

Następnie dziewczyna napisała do rodziny list pożegnalny, w któ-

rym oznajmiła iż nie mogąc przeżyć zawodu miłosnego popelnia samobójstwo.

Rodzice Luizy i jej dwaj bracia pograżyli się w żalobie. Wprawdzie nie odnaleziono zwłok dziewczyny, ale mimo to rodzina jej wierzyła najzupełniej w ten list pożegnalny.

Wówczas zjawił się u rodziców Luizy oficer ów i rzekł:

— Czy państwo oddalilibyście mi rękę Luizy, gdybym ją zdołał przywrócić do życia?

Rodzice Luizy przypuszczali zrazu, że oficer dostał pomieszczenia zmysłów. Ale gdy powtórzył propozycję, odpowiedziała mu matka Luizy:

— Ach, panie, cóżbym dała, żeby córka moja mogła żyć! Ale to nie możliwe. Jakże żałuję, że zadałam gwałt jej sercu.

Oficer zażądał pisemnego stwierdzenia, że gdyby Luiza żyła, otrzymałaby pozwolenie na zostanie jego żoną. A gdy je otrzymał, wyjaśnił wszystkim.

Śmiech -- to zdrowie!

SZEROKIE ULICE

Alojzy Przytyk wraca do domu o pierwszej w nocy i chwając się na nogach, potrąca meble.

Żona obudzona rozpoczyna gderanie.

— Znowu, pijaku, wracasz z knajpy tak późno! Pewnie przepiłeś całą pensję!

— Eep! Bardzo cię przepraszam, ale jak wychodziłem z knajpy, to była dziewiąta godzina.

— Ty pijanico, od knajpy masz trzy krótkie uliczki, a tu mi będziesz opowiadał!

— Tak, krótkie, bo krótkie, ale jakie szerokie!

PRÓBA

Do firmy „Skarpetkopol” przychodzi klient i prosi o parę mocnych pończoch.

Kupiec pokazuje mu kilka gatunków.

— A czy tylko aby są trwałe?

— Ręczę panu, że ich pan nie zerwie. Zresztą możemy pana zaraz przekonać.

Kupiec przywołuje jednego ze swych pracowników i mówi:

— Niech pan spróbuje poдрzec tę pończochę.

Subjekt zastanawia się chwilę i pyta:

— Czy te pończochy mamy kupić, czy sprzedać?

SPRAWY ZAWODOWE

Już od lat golę się stale w razurze pana Pietrzaka przy ul. Koszykowej.

Wczoraj wieczorem wchodzę tam i jak zwykle siadam w fotelu.

Pan Marjan, jeden z najzdolniejszych współpracowników zakładu podbiega do mnie w łasach.

— Ogolić?

— Tak.

Pan Marjan obwiązuje mi szyję serwetą, mydli twarz i nastrzywszy brzytwę, zabiera się do golenia, uśmiechając się figlarnie.

— Jest pan dziś, widzę, w do-

brym humorze — odzywam się.

— A tak. Bo uważa pan, nasz stary postanowił, że każdy z nas jak skaleczy, czyli zatnie gościa będzie płacił karę. Lżej — pół złotego, mocniej — złotówkę.

— Więc z czego się pan cieszy?

— Bo widzi pan, wygrałem wczoraj na loterii pięć tysięcy, to co mi tam znaczy złoty mniej, złoty więcej!

„Cyrulik Warsz.”

Biuro Dzienników i Ogłoszeń

„RENOMA”

właśc. MARJAN ŻUKOWSKI
Częstochowa, Aleja 21.
Telefon Nr. 4-48.

POLECA: dzienniki i czasopisma krajowe i zagraniczne, pocztowe, weksle, i t. p.

PRZYJMUJE: ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych.

Obsługa szybka i solidna.

DRUKARNIA

UDZIAŁOWA

CZĘSTOCHOWA

N. MARJI PANNY Nr. 41.

WYKONYWA:
PLAKATY, AFISZE,
KSIĘGI, PROSPEKTY,
CYRKULARZE,
RACHUNKI,
CENNIKI,
DRUKI FIRMOWE,
NOTY, KALENDARZE,
KOPERTY,
WYDAWNICTWA,
KARTY ADRESOWE,
BILETY WYPOWOWE
I T. P.

CENY MOŻLIWIE NISKIE!
WYKONANIE STARANNE!

Dwa światy

Romans współczesny

s)

(Triumf miłości)

Puszczajcie mnie! Co wam do mnie! Znać was nie chcę! Ja jestem ciemny człowiek... zwykły dozorca, stróż!... Ha, ha, ha! Dozorca! Muszę się raz do cholery wygadać! Z ojcem chcę pomówić, z rodzonym ojcem, który mnie spłodził. Ojciec! Ojciec! Jednemu wszystko i jeszcze to i owo... Drugiemu dużą figę... Żądam wyjaśnienia, za co? Dla jakiej przyczyny? Ach, puszczajcie mnie! Objasnijcie. Co wam do tego cholery... sukinyń!

Tak wrzeszczał Wojciech. A Piotr Piła siedział przy stole z twarzą złą i pochmurną. Z oczu jego były zawiść i pogarda. Agnieszka przelekniona dygotała w kącie.

Zoska spojrzała na ojca. Siedział na krześle z nisko opuszczoną głową, twarz zasłonił dłońmi i robił wrażenie człowieka bardzo nieszczęśliwego, dla którego wszystko jest stracone. Zoska zdawało się nawet, że płacze.

W tej samej właśnie chwili, Zoska usłyszała dochodzące ją z pokoju Andrzeja kroki. Domyśliła się, że brat jej musi się tam znajdować. Wtem mętne oczy Wojciecha spoczęły na niej:

— A! Zoska! Siostra! Dama wielka...

— Zoska podeszła ku niemu.

— Proszę cię, Wojciechu, siądź sobie! Uspokój się! — przemawiała łagodnie.

— A? Co? Co znowu? Z jakiej przyczyny? — wykrzykiwał Wojciech.

Proszę cię, siądź wreszcie, — starała go się skłonić do siedzenia.

Pchnął ją pięścią z całych sił, aż się zatoczyła.

— Wynos mi się suko!... Precz z moich oczu!

Podeszła znowu do niego.

— Uspokój się, mój miły... Mów, co chcesz, powiedz wszystko, wszystko... tylko uspokój się...

Głodziła go po włosach, twarzy i rękach.

Spojrzał na nią obłąkanym wzrokiem, wreszcie padł wyczerpany na krzesło.

Znajomi Andrzeja uwolnili go z krepujących uścisków, a on przytulił swoją zmęczoną głowę do piersi siostry i zalał się łzami:

— Ach, Zosiu! Zosiu! Zosienko! Jestem pijany i ciemny człowiek!... Tak, pijanica wstętny! Zwierzę gruboskórne!... Na wszystkich napadłem, wszystkich obraziłem. Porządny człowiek, mój szwagier Piotr, i dobry ślusarz, a ja udusić go chciałem... Tak, udusić...

Piotr Piła machnął tylko ręką, jakby chciał

powiedzieć: — e, głupstwo! — Nie obraziłem się wcale.

— Nie, nie Wojciechu! Nikt się nie obraził... nikt ci za złe nie bierze. Tylko uspokój się, nie płacz... — prosiła Zoska. — Chodź do pokoju wypocząć.

Wzięła go pod rękę. Chwając się na nogach poszedł posłuszny i milczący. Sosnowa wyprzedziła ich i ostrożnie zabrała śpiącego Janeczka. Zoska zaprowadziła Wojciecha do łóżka Andrzeja i prosiła aby się położył. Usłuchał ją, zamknął oczy i zaraz zasnął. Wtedy cicho wyszła do „lepszego pokoju” i zapytała obecnych:

— Czemu żeście tak rodrażnili Wojciecha? Trzeba było do niego łagodnie przemówić.

— To prawda, — powiedział Sosna, podnosząc dopiero teraz głowę — należało go uspokoić a nie jeszcze więcej go rodrażniać.

— Uspokoić? A może i głąskać i czekać? Czy można z pijanym zwyczajnym człowiekiem mówić inaczej? W delikatności się bawić z jucha szubrawcem, pijakiem zatraconym — mówił oburzony Zoska te co innego... „delikatna” dama i „delikatna” mówi...

— A jednak widzisz, Piotrze, jak to Zoska dobrem słowem potrafiła go uspokoić. Odraż z dzikiego zwierzęcia, zmienił się w łagodnego baranka.

Zosiu, — zwrócił się do córki — zajrzyj do Andrzeja. Chodzi bezustannie po pokoju... Idź, uspokój go...

Dalszy ciąg nastąpi.